

16 במאי 2024

לכבוד:

השרים גלנט, גנץ ואייזנקוט
חברי קבינט ניהול המלחמה

יעקב שבתאי, רנ"צ
מפכ"ל המשטרה

גלי בהרב-מיארה, עו"ד
היועצת המשפטית לממשלה

lishkatmafcal@police.gov.il

Lishkat-yoetz@justice.gov.il

הנדון: דרישה דחופה להתערבותכם בהכרעה המתמשכת למעבר משלוחי הסיוע ההומניטרי לרצועת עזה

- הריני פונה אליכם/ן בדחיפות מטעם מכון זולת לשוויון וזכויות אדם, בדרישה שאבטחת המעבר בישראל של משלוחי הסיוע ההומניטרי לרצועת עזה תרוכז בידי משרד הביטחון וכן שתישלל כל מעורבות של השר לביטחון לאומי בעניין.
- כפי שיוסבר להלן, תוך פגיעה חריפה בשלטון החוק, השר לביטחון לאומי, איתמר בן גביר, עוקף את החלטות קבינט המלחמה באמצעות קביעת מדיניות של אי-אכיפה מצד המשטרה כלפי המפגינים נגד שיירות הסיוע ההומניטרי לעזה, ובמקביל באמצעות עידוד המפגינים לחסום אותן.
- בתגובת המדינה מיום 2.4.2024 לעתירה שהגיש ארגון 'גישה' (בג"ץ 2280/24), נכתב כי "אין חולק כי כפועל יוצא מהלחימה, האוכלוסייה האזרחית של רצועת עזה חווה סבל רב".¹ עוד הוסבר כי "הדרג המדיני רואה חשיבות רבה בפעולה מתמדת ונמרצת כדי להימנע ממשבר במצב ההומניטרי ברצועת עזה, כחלק בלתי נפרד מהמחויבות להשגת מטרות המלחמה. החל מתחילת מלחמת "חרבות ברזל" בתאריך 7.10.23 קיימו הקבינט המדיני ביטחוני וקבינט ניהול המלחמה עשרות דיונים, ובהם הודגשה פעמים רבות חשיבותה של מדיניות זו. בדיונים אלה ניתנו הנחיות חד-משמעיות של הדרג המדיני בכל הנוגע להכנסת סיוע הומניטרי לאוכלוסייה האזרחית ברצועת עזה, והתקבלו החלטות להגביר את המאמצים להרחבת היקף הסיוע".²
- למרות החלטות והנחיות החד-משמעיות של קבינט ניהול המלחמה אשר צוינו בתגובת המדינה לבג"ץ, בפועל המעבר של משאיות המובילות משלוחי סיוע הומניטרי לרצועת עזה נחסם שוב ושוב. בין היתר, דווח כי ב-9.5.24 מפגינים חסמו את הכניסה למצפה רמון במשך יותר משש

¹ תגובה מקדמית מטעם המשיבים, בג"ץ 2280/24 גישה מרכז לשמירה על הזכות לנוע נ' ממשלת ישראל, סעיף 11 (2.4.2024).

² שם, סעיף 13.

שעות, כדי למנוע מעבר של שיירת משאיות סיוע הומניטרי שהייתה בדרכה לרצועת עזה, וכן כי ב-13.5.24 שתי משאיות סיוע נחסמו ונבזזו במעבר תרקומיא, ולאחר שהמשרה עזבה את המקום הן גם הוצתו.³

5. מחד, יש להגן על חירויות הביטוי וההפגנה של המתנגדים להכנסת סיוע הומניטרי לרצועת עזה, שביניהם גם בני משפחות חטופים. מאידך, אין מדובר בזכויות מוחלטות ועל פי הפסיקה יש לאזן עם זכויות ואינטרסים נוספים. כך קבע השופט אהרן ברק באחד מפסקי דינו: "חירות האסיפה וחירות התהלוכה אינן בלתי מוגבלות. אלה הן חירויות יחסיות ולא מוחלטות. זכות לקיים אסיפה ותהלוכה אין פירושה שאני זכאי להעלות על רכושו של חברי בלא הסכמתו, או שאני רשאי לגרום לאלימות ולהפרת שלום הציבור. בדומה לחירויות אחרות, אף כאן יש לאזן בין רצונו של היחיד – ורצונם של יחידים – להביע את השקפותיהם בדרך של אסיפה ותהלוכה, לבין רצונו של היחיד לשמור על שלומו ורכושו, ורצונו של הציבור לשמור על הסדר והביטחון הציבורי. בלא סדר אין חירות. חופש האסיפה אין פירושו התפרקות מכל סדר ציבורי, וחופש התהלוכה אין פירושו חופש ההתפרעות".⁴

6. בענייננו, בנוסף לחשש לפגיעה פיזית בנהגים ובמשאיות (כפי שקרה שוב אך אתמול כשנהג פלסטיני הוכה בשל החשד שהוא מוביל משאית סיוע),⁵ הרי שמדובר בפגיעה ודאית בזכויות האדם הבסיסיות ביותר של תושבי רצועת עזה, שעבורם כל עיכוב בהכנסת הסיוע ההומניטרי עלול לגרום לפגיעה בשלמות גופם ואף בחייהם. בנוסף, ההפרעה המתמדת למעבר השיירות והחבלה בהן, עלולות להרתיע מדינות וארגונים בינלאומיים מלהשתתף במאמצי הסיוע, בשל החשש שעובדיהם ייפגעו.

7. על פני הדברים, נראה שאוזלת היד באכיפת החוק מצד המשרה כלפי המפגינים אינה מקרית, וכי מדובר במצב שבו השוטרים בשטח מיישמים את "רוח המפקד". בכך הכוונה לשר לביטחון לאומי איתמר בן גביר, שחוזר וקורא להפסקת הכנסת הסיוע ההומניטרי לרצועת עזה ואף נותן הוראות אופרטיביות בעניין.

8. בין היתר, כבר ב-17.10.2023 השר בן גביר פרסם בחשבונו ברשת X (טוויטר לשעבר) כי "כל עוד חמאס לא משחרר את החטופים שבידיו - הדבר היחיד שצריך להיכנס לעזה הם מאות טונות חומר נפץ של חיל האוויר, לא גרם של סיוע הומניטרי".⁶ ב-26.4.2024 דווח ב'מעריב' שלאחר שבני משפחות חטופים ומפגינים חסמו את משאיות הסיוע סמוך לערד, וכוחות משרה ושיטור עירוני

³ עדן סולומון, [מפגיני ימין חסמו משאיות סיוע לעזה במשך יותר משש שעות ליד מצפה רמון](#), הארץ (9.5.2024); עדן סולומון, [יהושע \(ג'וש\) בריינר ובר פלג, שתי משאיות עם סיוע הומניטרי לרצועת עזה הוצתו ליד מעבר תרקומיא](#), הארץ (13.5.2024).

⁴ בג"ץ 148/79 צבי סער נ' שר הפנים והמשרה (פורסם בנבו, 31.5.1979).

⁵ בר פלג, [פעילי ימין רגמו ופצעו נהג משאית פלסטיני כי חשבו שהוא מוביל סיוע לרצועה](#), הארץ (16.5.2024).

⁶ [איתמר בן גביר](#), X (טוויטר לשעבר) (17.10.2023).

השתתפו בפנינוי החוסמים, הורה השר בן גביר באמצעות מנכ"ל משרדו לשיטור העירוני שלא ללוות עוד את משאיות הסיוע.⁷

9. דוגמה נוספת, מתוך שלל דוגמאות לעידוד הפומבי של השר בן גביר את חסימת שיירות הסיוע, נראתה ב-28.1.24 כאשר הוא הפיץ מחדש "ציוץ" של חברת מפלגתו, ח"כ לימור סון הר מלך, שהשתתפה בהפגנה במעבר כרם שלום שנועדה לחסום את הכנסת הסיוע לרצועת עזה. ח"כ סון הר מלך כתבה: "הגעתי היום למעבר כרם שלום כדי להשתתף במחאה הצודקת מאין כמוה לסגירת המעבר למשאיות המעבירות מזון תרופות ועוד עבור תושבי עזה ובעיקר עבור החמאס. בעוצמה יהודית אנו דורשים להיות חלק משפיע בקבינת המלחמה המצומצם מתוך הבנה כי המערכת שבוייה בקונספציה שגויה החייבת להשתנות. לא ייתכן כי מדינת ישראל מאפשרת סיוע לאויב בשעה ש-136 מבנינו ובנותינו מצויים בידהם של הצורר הנאצי מחמאס. אנו, בעוצמה יהודית, נמשיך להיאבק לסגירת המעברים ולהשבת החטופים בע"ה במהרה".⁸

10. למעשה, השר בן גביר מנצל לרעה את תפקידו ועוקף את החלטות קבינת המלחמה באמצעות קביעת מדיניות של אי-אכיפה מצד המשטרה כלפי המפגינים נגד שיירות הסיוע ההומניטרי לעזה ובמקביל באמצעות עידוד המפגינים לחסום אותן.

11. בהינתן שצה"ל ומתאם פעולות הממשלה בשטחים אחראים על העברת הסיוע ההומניטרי לתוך רצועת עזה, נבקשכם/ להורות בדחיפות כי אבטחת המעבר בישראל של משלוחי הסיוע ההומניטרי לרצועת עזה תרוכז בידי משרד הביטחון, כולל התיאום של האבטחה ואכיפתה על ידי משטרת ישראל, ובהתאם לשלול כל מעורבות של השר בן גביר בעניין.

12. נודה להתייחסותכם המהירה.

בכבוד רב,

עינת עובדיה

מנכ"לית מכון זולת

⁷ פלד ארבלי, פרסום ראשון: השר בן גביר הורה ליחידות השיטור העירוני לא ללוות את שיירות הסיוע ההומניטרי לעזה, מעריב (26.4.2024).

⁸ לימור סון הר מלך, X (טוויטר לשעבר) (28.1.2024).